

Nú fáa vit nýggja fólkaskúlalóg:

Níggju ára skúlagongd og forskúlar

Ráðleggingarnevnd Fólkaskúlans er nú liðug við álitid um nýggja fólkaskúlalóg. Høvuðsbroytingarnar eru, at vit nú skulu hava níggju ára undirvísingarskyldu og at kommunur nú sleppa at seta á stovn forskúlar. Eisini ætlar nevndin, at umskipa lærugreinirnar, soleiðis at tær ikki verða so nógvur í tali:

EIRIKUR LINDENSKOV

Vit skulu hava eina nýggja fólkaskúlalóg. Hetta verður urslitid, um lögtingid samtykkir uppskotið, sum lesiætlanarnevndin, ið varð sett í 1987, hevur greitt úr hondum.

Nógvar broytingar = nýggj fólkaskúlalóg

Í 1992 og í 1993 vóru ávisar broytingar gjørdar í fólkaskúlalógini, sum annars hevur virkað í óbroyttum líki síðan hon kom í gildi í 1979.

Tá var høvuðsbroytingin tann, at reallflokknar duttu burtur, og vit finga vaskúlan við tí framhaldsdeild, vit hava í dag. Nevndin varð eisini sett við tí fyr í eyga at gera broytingar í

verandi fólkaskúlalóg.

Broytingarnar gjørdust so mikið nógvur, at talan er um eina nýggja fólkaskúlalóg.

Nevndin hevur nú latið álitid frá sær. Tað er prentað og er komið út í bók, sum allir lærarar, skúlanevndir o. o. skulu gera viðmerkgar til. Freist er sett til 8. febr. uar 1996 at koma við viðmerk-ingum, sum tá aftur verða viðgjørdar, áðrenn uppskotið verður latið landskúlaráðnum, sum endaliga leggur tað fyr í landsstýrið.

Skúlin mentanardepil

Tvær høvuðsbroytingar í nýggja uppskotinum er, at vit nú fáa 9 ára undirvísingarskyldu, og at kommunur sleppa at seta á stovn for-

skúlar.

Føroyar eru eitt av teimum fáu londunum, har undirvísingarskyldan enn ikki er hækkað.

Ætlanin er eisini, at skúlin í størri mun skal gerast ein mentanarmiðdepul á staðnum.

Hann skal arbeiða við mentan, fyrireika og fyri-skipa fólkaupplýsing, segði formaðurin í lesiætlanarnevndini, Petur Jakku Sigvardsen í Góðamorgun Føroyum hósmorgunin.

Færri lærugreinir

Samansetingin av lærugreinunum er eisini broytt. Miðað verður eftir at gera fólkaskúlan til eina heild. Mett verður, at tað í dag eru ov nógvur lærugreinir.

Nevndin ætlar at fáa lærugreinainnihaldið meira samskipað.

Lærugreinirnar verða í høvuðsheitinum byttar í triggjar bólkur: Tær hug-myndafroðiliga-, náttúru-froðiliga- og tær handverk-og listarliga lærugreinirnar.

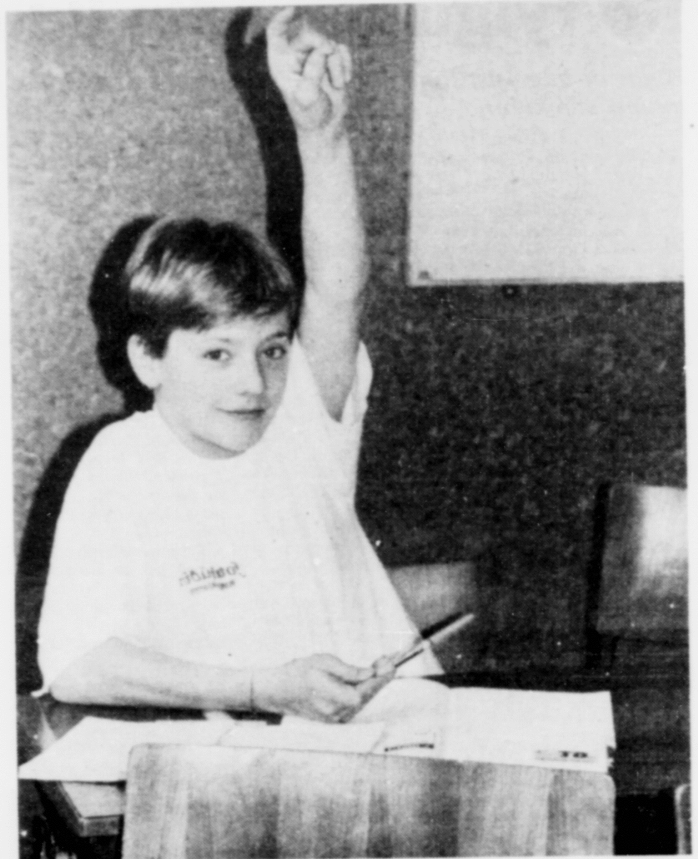
Tær síðst nevndu eru tær kreativu/musisku lærugreinirnar.

Á henda hátt fækkar talið á lærugreinum. Sum dømi um hetta nevndi P. J. Sigvardsen, at eitt nú roknskaparførla, dátulæra og maskinskriving detta burtur sum lærugreinir. Í staðin fyri roknskaparlæru og maskinskriving verður nú lærugreinin tekstviðgerð og teknifroði. Hesar skulu geva sama kunnleika, sum roknskaparlæra og maskinskriving, tí arbeitt verður bæði við tekstviðgerð og rokniarki.

Teldan náttúrligt undirvísingaramboð

Teldulæra sum so verður ikki ein sjálvstøðug lærugrein - kunnleika til teldu skulu allir næmingar fáa - teldan skal gerast eitt náttúrligt hjálparamboð í skúlanum.

Teldan skal vera ein náttúrligur tættur í undirvísingini - sum allir næmingar skulu duga at handfara, og duga at brúka í tí høpi, sum

hildið verður neyðugt.

Meiri tilvitan um umhvøvi

Onnur nýggj lærugrein verður náttúra og tøkni. Hetta er fyrri at gera næmingarnar meiri tilvitandi um umhvøvi og fyrri at leggja størri dent á at kunna um umhvørvissdálking.

Náttúra og tøkni byrjar í 4. flokki og kemur í staðin fyri lærugreinirnar landalæru og livfroði. Eisini verður nakað av alisfroði tikið við í hesi grein.

Nevndin mælir eisini til at størri samstarv verður millum lærugreinirnar - ikki bara samstarv í flokkinum, men eisini tvørtur um flokksmark.

Nú fáa vit forskúlar

Onnur stórbroyting er, at kommunur sleppa at seta á stovn forskúlar.

Hesin spurningur hevur verið uppi og vent fyrr, men enn hevur ikki verið politiskur meiriluti fyrri tí. Sitandi samgonga hevur kortið í hesi mál í samgongu-

skjalinum og er tað ein av orsökunum til, at nevndin hevur tikið henda spurning við.

- Men allar kommunur hava kortini ikki møguleika at seta á stovn forskúlar, sigur nevndin. Tí verður mælt til, at smærri kommunurnar gera eina skipan, ið kann lata forskúlanæmingarnar partvis fylgja fyrsta flokki - so nógvur timar, ið hildið verður neyðugt.

Skipanin við forskúla hevur sjálvandi eina meir útreiðslu við sær, men P. J. Sigvardsen heldur, at pengarnir eru onkustaðni í skipanini, so neyðugt ber tær at flyta pengar, heldur enn at jatta fleiri pengar til undirvísingarviðkið.

Lærarar samstarva

Trupulleikin við, at lærarar eru so fast knyttir at ymsu skúlunum, er eisini tikið við í álitid. Nevndin leggur seg ikki út í kommunusamleggingarspurningin.

Lærarar eru tæmastu-menn og eru settir starv við

Lesiætlanarnevndin leggur upp til stórar broytingar í skúlanum

skúlan/ar í eini kommunu. Hetta merkir, at uttan fyrri Havnina og Klaksvík eru lærararnir fast bundnir at einum skúla - kunnu ikki flytast. Hetta heldur nevndin vera óheppið, tí tað forðar samstarvi - serliga í framhaldsdeildunum.

Nevndin ætlar ikki, at longda skúlasýldan skal ó-rógva verandi skúlaskipan. Tí verður mælt til, at kommunur í sjálvum sær ikki sleppa at seta á stovn 8., 9. og 10. flokk, men at Landsskúlaráðið tekur hesa avgærd.

Gamla skúlalógin, ið datt burtur við broytingina í 1979 hevði 17 ár á baki - hon var frá 1962. Lógin frá 1979 hevur komandi ár eisini 17 ár á baki. Um 17 ár er hóskandi aldur fyrri eina skúlalóg, melder søgan einki um, men væntandi verður lógin viðgjørd og møguliga samtykt komandi ár.

Broytingaruppskot til 1. tátt í endamálsorðingini

Uppgáva fólkaskúlans er við atliti at tí einstaka næminginum og í samstarvi við foreldrin at fremja, at næmingarnir nema sær kunnleika, fimi, arbeids-hættir og málbúna, sum stuðla tí einstaka næminginum í fjølbroyttu, persónligu menningini.

2. stk. Fólkaskúlin eigur at skapa soverðin líkindi fyri uppliving, virkshugi og djúphugsan, at næmingarnir kunnu menna sína sannkenning, sitt hugflog og hug til at læra, og at teir kunnu venja síni evni til sjálvstøðuga meting, stødutakan og virkan og búnað í treysti til sín sjálvs og til teir møguleikar, sum eru í felagsskapinum.

3. stk. Fólkaskúlin skal í sátt og samvinnu við foreldrin hjálpa til at geva næmingunum eina kristna og siðalagsliga uppaling. Hann skal við støði í heimligari mentan menna kunnleika næminganna um føroyska mentan og hjálpa teimum at fata aðrar mentanir og samspæl manna við náttúruna.

Hann skal búa næmingarnar til innlivan, samavgerð, samábyrgd, rættindi og skyldur í einum fólakæðisligum samfelag. Undirvísing og gerandisliv skúlans eiga at vera grundað á andsfærslu, töllyndi, javnvirði og fólkaræði.

§ 2a. Innan fyrri settar karmar hevur tann einstaki skúlin ábyrgdina av undirvísingardýgdini sambært endamáli fólkaskúlans, smb. § 2, og innan fyrri hesar karmar ger skúlin av, hvussu hann skipar og leggur sína undirvísing til rættis.

2. stk. Skúlin samstarvar við næmingar og foreldur um at megna tað, sum er ásett í endamálsgrein fólkaskúlans.